

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยคือ เพื่อศึกษาภูมิหลังและบริบทของหมู่บ้านห้วยผึ้ง เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของหมู่บ้านห้วยผึ้ง เพื่อพัฒนาหมู่บ้านห้วยผึ้งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วมในหมู่บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อเตรียมความพร้อมของชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดต่างๆ เป็นกรอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยทำการศึกษาแบบเจาะลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เข้าไปดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับชาวบ้าน เพื่อศึกษาถึงสภาพหมู่บ้านและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในหมู่บ้าน ผลการศึกษасรุปรได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ภูมิหลังและบริบทของชุมชน

หมู่บ้านห้วยผึ้ง หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีนายสือ รักไทย เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก และปัจจุบันมีนายประชา สิงขรสุกใส เป็นผู้ใหญ่บ้าน มีหมู่บ้านบริวารรวมอยู่ด้วย 2 หมู่บ้าน คือบ้านทรายขาว และบ้านดินคอย หมู่บ้านห้วยผึ้งเป็นหมู่บ้านของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงคยา หรือ กะเหรี่ยงแดง และชนไทยใหญ่ ปัจจุบันหมู่บ้านห้วยผึ้งมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 112 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรชาย 258 คน หญิง 261 คน รวม 519 คน ประชากรทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ และบางส่วนยังนับถือผี ประชากรในชุมชนใช้ภาษาไทย กะเหรี่ยงแดงและภาษาไทยใหญ่

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านเดินทางได้โดยใช้รถเดินทางตามเส้นทางหลัก แม่ฮ่องสอน ปาย 1095) มีทางแยกประมาณกิโลเมตรที่ 19 ระยะห่างจากหมู่บ้านถึงตัวอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 36 กิโลเมตร ถนนดังกล่าวนี้สามารถเดินทางไปได้ถึงประเทศพม่า

ด้านสิ่งสาธารณูปโภคค่อนข้างสมบูรณ์ ได้แก่ โทรศัพท์แบบหยอดเหรียญ และแบบใช้บัตร เป็นโทรศัพท์ระบบสัญญาณดาวเทียม 2 แห่ง น้ำประปาภูเขา ไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หอกระจายข่าว 1 แห่ง โรงสีข้าว 1 แห่ง สถานศึกษาเป็นโรงเรียนประถมศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านการบริการสาธารณสุขใช้บริการสาธารณสุขจากสถานีอนามัยบ้านนาปลาจาด อยู่ห่างไปทางทิศใต้ของชุมชนเป็นระยะทาง 5 กิโลเมตร

มีช่องทางการค้ากับประเทศพม่า คือ ช่องทางบ้านห้วยผึ้ง บ้านนามน ซึ่งเป็นจุดผ่อนปรนชายแดน ไทย-พม่า อยู่ห่างไปทางทิศเหนือประมาณ 10 กิโลเมตร สภาพบ้านเรือนยังคงเป็นบ้านไม้แบบเก่าตามแบบมาตรฐานทั่วไป แต่แตกต่างกันตามแต่ฐานะของเจ้าของบ้าน

สภาพภูมิประเทศของหมู่บ้านห้วยผึ้งส่วนใหญ่เป็นภูเขา หมู่บ้านห้วยผึ้งเป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีทิวทัศน์ที่สวยงาม และมีทำเลที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร มีแม่น้ำแม่สะงีไหลผ่านทางทิศตะวันตกของหมู่บ้าน โดยไหลจากทิศเหนือ สู่อีสใต้ มีการทำนาบริเวณที่ราบแคบๆ ตลอดแนวไหลผ่านของแม่น้ำ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าว กระเทียม ไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง การเพาะปลูกเพื่อการยังชีพ มีการผลิตเพื่อจำหน่ายน้อยมาก นอกจากนี้ ยังมีอาชีพเก็บของป่า ลำสัตว์บ้าง รายได้เฉลี่ยโดยรวมประมาณ 6,000 บาท ต่อครอบครัวต่อปี สำหรับหนุ่มสาวภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะออกไปประกอบอาชีพรับจ้างในเมืองใหญ่ๆ เช่น เชียงใหม่ กรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นๆ

หมู่บ้านห้วยผึ้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน 2 คณะกรรมการ โดยการแต่งตั้งของนายประชา สิงขรสุกใส (ผู้ใหญ่บ้านห้วยผึ้ง) ได้แก่ คณะกรรมการฝ่ายกิจการปกครอง มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขราษฎร เช่น งานบริการประชาชน การดูแลหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมาย ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยและความสามัคคีของส่วนรวม และคณะกรรมการฝ่ายกิจการสวัสดิการ และสังคม มีหน้าที่ ร่วมมือกับทางราชการ และเอกชนในการช่วยเหลือสงเคราะห์ต่างๆ

ชาวกะเหรี่ยงบ้านห้วยผึ้งมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รักสงบ มีวิถีชีวิตผูกพันกับป่ามาช้านาน มีวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อแบบดั้งเดิมในแบบของตนเอง มีภูมิปัญญาที่สืบสานกันมาแต่โบราณ และมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง เป็นที่น่าสนใจและยังควรรักษาไว้ซึ่งประเพณีและวัฒนธรรมที่น่าสนใจไม่ว่าจะเป็นการทอผ้า การทำเครื่องจักสาน การผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนเอง และมีประเพณีประจำปี 2 ประเพณี ได้แก่ ประเพณี “ปอยข้าวด้ม” เป็นข้าวเหนียวด้มห่อจาก “ใบตองก่ง” ต้นที่ทำไม้กวาด ห่อเป็นรูปสามเหลี่ยม ใช้เลี้ยงผีเพื่อให้ชุมชนสงบสุข มีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งจะมีช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี และประเพณี “ปอยต้นที” ซึ่งจะมีในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี เป็นงานวันขึ้นปีใหม่ของชาวกะเหรี่ยงแดงเช่นกัน และเป็นการเลี้ยงผีเพื่อให้ข้าวผลผลิตดี

2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ทางด้านการท่องเที่ยวของหมู่บ้านห้วยผึ้ง

2.1 จุดแข็ง จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน พบจุดแข็งของหมู่บ้านในการส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

- 1.1.1 ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว
- 2.1.2 มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์มากมาย
- 3.1.3 ชุมชนมีความพร้อมที่จะดำเนินการ
- 4.1.4 ชุมชนมีการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม
- 5.1.5 ชุมชนยังมีการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมของชนเผ่ากะเหรี่ยงแดง

2.2 จุดอ่อน จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน พบจุดอ่อนของหมู่บ้านในการส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

- 1.2.1 หมู่บ้านยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.2.2 ชุมชนยังขาดความสามัคคี
- 3.2.3 ชาวบ้านยังคึดร่นเพื่อปากท้องจำเป็นต้องทำไร่เลื่อนลอยบุกเบิกป่าอยู่
- 4.2.4 ชุมชนยังขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการ
- 5.2.5 ขาดความรู้ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

2.3 โอกาส จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน พบโอกาสของหมู่บ้านในการส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

1.3.1 จังหวัดสนับสนุนด้านการตลาดนัดชายแดน ขยายโอกาสให้มีการท่องเที่ยวมาสู่บ้านห้วยผึ้งมากขึ้น

2.3.2 มีที่ปรึกษาด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชน

3.3.3 เชื่อมขยายเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับหมู่บ้านใกล้เคียงซึ่งมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่ดี

2.4 อุปสรรค จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน พบอุปสรรคของหมู่บ้านในการส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

1.4.1 ด้านความมั่นคงของประเทศไทยยังไม่ปลอดภัย 100 %

2.4.2 ด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับโรคติดต่อ จากการนำเข้าสัตว์จากต่างประเทศและคนต่างด้าว

3.4.3 ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว

4.4.4 ขาดการส่งเสริมการขายเรื่องการท่องเที่ยวในชุมชน จากภาครัฐ

3. รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในหมู่บ้านกะเหรี่ยงห้วยฝิ่งโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม

จากการศึกษาค้นคว้านี้สามารถวางแผนการพัฒนาหมู่บ้านห้วยฝิ่งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วม ได้ดังนี้

3.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3.1.1 สัมผัสชีวิตความเป็นอยู่ของชนเผ่ากะเหรี่ยงแบบดั้งเดิม ได้แก่ บ้านเรือน การแต่งกาย วิถีชีวิต ความเชื่อ การแต่งงาน การตาย เป็นต้น

3.1.2 งานเทศกาลต่างๆ ได้แก่ ประเพณีปีใหม่ ประเพณีเลี้ยงผี ประเพณีกินข้าวใหม่ ปอยดั้นที ปอยข้าวต้ม เป็นต้น

3.2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มี 5 เส้นทาง ดังนี้

3.2.1 เส้นทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติตามลำห้วยคลองลาน

3.2.2 น้ำตกห้วยคลองลาน

3.2.3 ถ้ำคลองลาน (ชื่ออย่างไม่เป็นทางการ)

3.2.4 เส้นทางเดินเท้าน้ำตกห้วยผาไฟสู่บ้านรักไทย

3.2.5 ตลาดนัดชายแดน (จุดผ่อนปรนร่องแห้ง บ้านห้วยฝิ่ง)

ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว

3.3 พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.4 ประสานความร่วมมือกับหมู่บ้านหรือแหล่งท่องเที่ยวข้างเคียง คือ ตลาดนัดชายแดนร่องแห้ง และหมู่บ้านรักไทย

3.5 จัดให้มีสินค้าของฝากบ้านห้วยฝิ่ง ทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค และของป่าตามฤดูกาล

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาหมู่บ้านกะเหรี่ยง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ศึกษาได้อภิปรายผล การศึกษาตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เพื่อนำมาสนับสนุนให้การศึกษา มีความ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้ได้ดังนี้

ชาวกะเหรี่ยงบ้านห้วยผึ้งมีวิถีการดำรงชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติทั้งในด้านการดำรงชีวิต ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม ทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้แก่ ถ้ำ น้ำตก เส้นทางเดิน ศึกษาธรรมชาติ และตลาดนัดชายแดน ในการเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านค่อนข้างสะดวก มีระบบ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นับว่าหมู่บ้านห้วยผึ้งมีศักยภาพที่จะ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กริช สอึงทอง (2545) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพและแนวทางในการพัฒนาชุมชนไต่ห้อย หมู่บ้านน้ำบ่อขาวให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ผลของการวิจัยพบว่า ชุมชนแห่งนี้มีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาให้เป็น แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เนื่องจากมีองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวครบทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งดึงดูดใจ ทางการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูสวัสดิ์ สุขเลี้ยง (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรม:กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยโป่งผาลาด อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ผลของการวิจัย พบว่า ชาวเขาชนเผ่ามูเซอร์ดำรงชีพโดยพึ่งพาประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิม มีศักยภาพในด้านคุณค่า ทางการศึกษา ความปลอดภัย สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และมีศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับการ พัฒนาทางการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารุณี บุญธรรม (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพของชุมชนม้งในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาบ้านน้ำเค ต.บดผาแข้งน้อย อำเภอปางงิ้ว จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า ชาวไทยภูเขาชาวม้งมีวิถีการดำรงชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ ทั้งในด้านการดำรงชีพ ความเชื่อ และการประกอบอาชีพ มีภูมิประเทศที่สวยงาม ตลอดจนมีจุดเด่น ในวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างจากสังคมอื่นๆ นับว่าเป็นศักยภาพของชนม้งที่จะนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชน ในการที่จะจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้ภูมิปัญญาองค์ความรู้ที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์

จากผลการศึกษาพบว่าหมู่บ้านห้วยผึ้งยังมีจุดอ่อนในเรื่อง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คนในชุมชนขาดความสามัคคี มีปัญหาความขัดแย้งภายใน หมู่บ้าน รวมถึงขาดงบประมาณ และการส่งเสริมจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เดชา ไต้งสูงเนิน (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร กรณีศึกษา: บ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา

อุปสรรค และข้อจำกัดในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ พบว่ามีสาเหตุมาจากการมอบหมายอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์กร และเกิดความขัดแย้งภายในและภายนอกชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารุณี บุญธรรม (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพของชุมชนมั่งในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาน้ำเค็ม ตำบลผาซางน้อย อำเภอบึง จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า มีข้อจำกัดในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่งเสริมและสนับสนุนตลาดนัดขายแดนบ้านร่องแห้ง มาโดยตลอด ขยายโอกาสให้มีการท่องเที่ยวมาสู่หมู่บ้านห้วยผึ้งมากขึ้น มีที่ปรึกษาด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชน และมีการเชื่อมขยายเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวกับหมู่บ้านใกล้เคียงซึ่งมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่ดี มีความหลากหลายทางด้านชนเผ่าและมีชื่อเสียงด้านการผลิตชา

ปัญหาและอุปสรรค ที่พบคือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางบางช่วงเป็นถนนลูกรังอาจไม่สะดวกต่อการเดินทางในฤดูฝน โทรศัพท์มีไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ระบบโทรศัพท์เป็นระบบสัญญาณดาวเทียมมักมีปัญหาสัญญาณไม่สม่ำเสมอ ระบบน้ำประปาเป็นน้ำประปาภูเขา แม้จะน้ำใช้เพียงพอตลอดปีแต่ไม่มีระบบกรองน้ำ ขาดสาธารณูปโภคขั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กริช สอึงทอง (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพและแนวทางในการพัฒนาชุมชนไต่ห้อย หมู่บ้านน้ำบ่อขาวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ผลของการวิจัยพบว่า มีจุดอ่อนในด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นสูง ซึ่งได้แก่ โทรศัพท์สาธารณะ ห้องสุขา ที่พักแรม ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และร้านจำหน่ายของที่ระลึก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูสวัตร สุขเลี้ยง (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยโป่งผาลาด อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ผลของการวิจัยพบว่า ต้องมีการเพิ่มเติมศักยภาพทางด้านสาธารณูปโภคขั้นสูงในสิ่งต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา สำหรับนักท่องเที่ยว และศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ชุมชนบ้านห้วยผึ้งยังขาดการส่งเสริมการขายเรื่องการท่องเที่ยวในชุมชนจากภาครัฐ ทำให้บ้านห้วยผึ้งไม่เป็นที่รู้จักในกลุ่มนักท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยเนื่องจากหมู่บ้านห้วยผึ้งอยู่ใกล้ชายแดนจึงมีปัญหาความไม่สงบจากการขนส่งยาเสพติดข้ามชาติ ปัญหาการหลบหนีเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมายของคนต่างด้าว และโรคติดต่อจากการนำเข้าสัตว์จากต่างประเทศ และคนต่างด้าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จุดอ่อน การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมแก่ชุมชนห้วยผึ้ง จะช่วยให้ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มองภาพการท่องเที่ยวเป็นแนวทางเดียวกัน มีแนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม ต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน โดยกลุ่มผู้นำ คณะกรรมการของหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการฝึกอบรมโดยหน่วยงานองค์กรที่มีความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดนโยบาย กฎระเบียบ แบบแผน และแนวทางปฏิบัติเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ถูกต้องเหมาะสมร่วมกัน ให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมเพื่อทำให้คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนี้

1.1.1 การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิเช่น ลำห้วย น้ำตก เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในป่า เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยรณรงค์ให้มีการคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น ประเพณีข้าวต้มปีใหม่ ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันตามแบบบรรพบุรุษ ได้แก่ การทอผ้า การทำเครื่องจักสาน การทำเครื่องดนตรี การหาของป่า เป็นต้น เพื่อเป็นต้นทุนและจุดขายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของหมู่บ้านห้วยผึ้ง นอกจากนี้ยังช่วยเสริมรายได้จากทางหนึ่งจากการขายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากงานหัตถกรรมอีกด้วย

1.1.2 กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยจัดให้มีศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้านห้วยผึ้ง อาทิเช่น มีโปรแกรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง ควรต้องมีการจัดให้มีโปรแกรมการท่องเที่ยวหลายๆ แบบ และดำเนินการโดยคณะกรรมการหลายๆ ฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย บุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์และความรู้ทั้งจากภาครัฐและเอกชนมาให้คำชี้แนะและเป็นที่ปรึกษาในช่วงต้นของการดำเนินงาน สำหรับคณะกรรมการภายในหมู่บ้านควรให้มีตัวแทนจากทุกกลุ่ม เพื่อเป็นการคำนึงถึงและหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการแบ่งพรรคแบ่งพวกได้

1.1.3 นอกจากนี้ควรทำการศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่าย รวมถึงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และให้มีการพัฒนามูลฐานการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่แท้จริง และใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการขยายและการส่งเสริมการตลาดในอนาคต

1.1.4 การระดมทุน ควรมีทั้งจากภายในหมู่บ้านและภายนอก เช่น จากองค์กรและหน่วยงานอื่นๆ วิธีการระดมทุนอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดตั้งเป็นกลุ่มบริหารงานแบบ

สหกรณ์ หรือกลุ่มแม่บ้าน เพื่อเสริมรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยประสานกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการให้ความรู้ ความช่วยเหลือในการจัดตั้งกลุ่มภายในหมู่บ้านในเบื้องต้น

1.1.5 จัดให้มีการประชุมประจำปี เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ให้ทุกคนในชุมชนได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน และเพื่อให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมรับรู้และวางแผนปรับเปลี่ยน หรือเสนอความคิดใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนต่อไป

1.2 อุปสรรค

1.2.1 กำหนดและแบ่งเขตพื้นที่ท่องเที่ยวที่ชัดเจน โดยเลือกพื้นที่ที่มีความมั่นใจได้ในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการเดินทาง ที่อยู่อาศัย และไม่กระทบการดำรงชีวิตประจำวันของนักท่องเที่ยวและคนในหมู่บ้าน ควรจัดให้มีกองกำลังป้องกันภัยประจำหมู่บ้านนอกเหนือจากกองกำลังทหารที่มีอยู่แล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยวอีกระดับหนึ่ง พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยไปพร้อมกับการส่งเสริมการตลาด นอกเหนือจากนั้นควรมีการผลักดันให้มีการรับรองในเรื่องของความปลอดภัยในทุกด้านจากหน่วยงานราชการ ซึ่งถือเป็นมาตรการระยะยาวที่ต้องมีการติดตามผลและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยและพื้นที่ท่องเที่ยวสำหรับการขยายขอบเขตของการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตได้

1.2.2 ประสานกับหน่วยงานสาธารณสุขเพื่อป้องกันและกำจัดโรคติดต่อที่อาจจะแพร่ระบาดมาจากชายแดน โดยให้มีการทำวัคซีน จัดให้มีการให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรค การปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค มาตรการรักษาสุขอนามัยเบื้องต้น และควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี อาจดำเนินการ โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านร่วมกับหน่วยงานราชการ

1.2.3 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้แก่นักท่องเที่ยว อาทิ ห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะให้บริการ ซึ่งในหมู่บ้านจะมีน้ำประปาภูเขาจากห้วยสระจี่รองรับอยู่แล้ว

1.2.4 เมื่อมีการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ต้องมีการดำเนินการด้านการส่งเสริมการตลาดไปควบคู่กัน โดยหาจุดขายภายในชุมชนที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว และนำไปประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ วิทยุ โทรทัศน์ บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น โดยประสานกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักกับแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาเพื่อจัดสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของหมู่บ้านห้วยผึ้ง ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องอื่นๆ ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาในเรื่องของการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของชุมชน เพื่อทำความเข้าใจถึงรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 ศึกษาความคาดหวังของคนในชุมชนต่อการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของหมู่บ้านห้วยผึ้งที่มีผลต่อความเป็นไปได้ในการนำมาปฏิบัติโดยคนในชุมชน เพื่อคนในชุมชน

2.3 ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านห้วยผึ้ง

2.4 ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของความปลอดภัยของหมู่บ้านห้วยผึ้งต่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

2.5 ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน